

FEJÉRMEGYEI NAPLO

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseltük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak. 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este. Kétszáz nem oldott szava.	Előfizetheti a kiadói hivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadói hivatal: Székesfejérvár, szt. István-tér 1.	Felelős szerkesztő: NÉMETH ÖDÖN.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 5 ft — kr. Félévre . . . 2 ft 50 kr. Negyedévre . . . 1 ft 25 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyitótár sorozatát 50 kr. Többes-ir. hirdetői kártyáknál engedély
---	---	--	---	---

Nagyboldogasszony.

(K. A.) Ha a magyar nemzetnek krónikása volnék, arany betűkkel írnam fel a nap dátumát a történelem lapjaira!

Augusztus 15!

Mily nevezetes napja ez a magyarnak! Ezen a napon két pártfogást nyert az égből: bold. Szűz Máriát és szt. István dicső királyunkat, ki mielőtt itt hagyta volna siránkozó nemzetét, mielőtt örökre lezárultak volna népe fölött örökös szemei, Magyarországot, koronáját az Isten szent Anyjának oltalma alá helyezte.

Azóta hány század viharzott el a magyar nemzet fölött!! 1241. és az 1526. évszám véres nyomokat hagyott magán, s ha ellensége nem volt önmagát pusztította a pártviszályokban, de nem tagadhatta meg azt, hogy első szent királyának utolsó fohásza sikertelen nem maradt. Midőn a tatár hordák kietlenül tették hazánkat, midőn erdők, barlangok visszhangoztak a magyar bujdosók sóhajait, midőn házi tűzhelyeik és legyilkolt kedveseik fölött keseregtek, oda emelték tekintetüket, hol Isten fénylakában ragyogott reményességük a bold. Szűz Mária, kinek anyai szeretetében, pártfogásába ajánlotta őket az annyiszor megsiratott szent király!

De a lovagias magyar nemzettől nem is lehetett mást várni, minthogy tisztelje, szeresse a nőt, az anyát, kit Isten a legnagyobb méltóságra emelt, hódoljon neki férfias szívvel minden érzelmével. Kardja mellett rózsafüzér, mellén, zászlaján a szent Szűz képe, így indult harczba a magyar s a bevégett küzdelem után ott látjuk térdelni a Mária szobor lábainál.

Boldog is volt míg Mária cultus mellett megmaradt, míg Máriát tartotta urnőjének, királynőjének, nagyasszonyának.

Boldog maradt 1526. évig! Ez évtől kezdve belviszályok dultak fel a nemzet békéjéért és sodorták az országot a szerencsétlenségbe. Nem volt többé a régi irigylet nép! Nem csudálta a birodalom nagyságát Európa! Az energvált, önmagában meghatározott nemzetet égi pártfogója egy darabig sorsára hagyta!

És most elmondhatom a költővel:

Bús szívem elfogul, köny fakad szemembe,
Midőn Magyarország sorsa jut eszembe.
Nem tudok gondolni nép hazám múltjára,
Hogy meg ne induljon könyeimnek árja.

Minden szerencsétlenségünket a gyászos mohácsi vészről datáljuk. Ezt a népet nem a török-tatár győzte meg, nem ez fűzte rabigába, hanem a vallási villongások.

A jobb lelkek viaszaitak a multba, könnyező szemek Máriát keresték; hiába raktak rájuk nehéz vasláncokat, hiába sorvasztották őket Stambul és a tatár Krimia börtöneiben, Mária mellett hűségesen kitartottak, utolsó sóhajuk az édes haza és Szűz Mária neve volt!

Jött a 18. század, a forradalom szele érintette a magyar hazát is, a francia encyklopedisták eszméi itt is kezdtek megteremni gyümölcseiket. Hová lett volna még ez a maroknyi nép, ha felül az izgatott mézes-mázos hazafiszek? A szabadság főszerep levegőjében miazmák voltak, a testvériség a fosztogatásban nyilvánult, a ki a másikkal egyenlő akart lenni, egy fejjel megrövidítették, és találkoztak magyarok, kik Franciaország e véres drámái fölött tapsoltak!

Megmentette Magyarországot egy égi kéz és egy új életre támadt; irodalma ipara lendületet vett, az igaz honfiak már egy szebb jövő hajnalát üdvözölték. Mária uralkodott ismét!!

Eljött egy korszak, melyet szeretnék nemzetem történetéből kitorolni, mely a vallás-egyenlőség, szabadság örve alatt a katolicizmus kirtására törekedett, sőt több, nyílt formába öntötte, törvénybe iktatta! Ezen törvényeknek iszszuk most a keserű levét! Megszűnt Mária Nagyszony lenni, megszűnt Magyarország Mária országa lenni, megszűnt keresztény lenni!! Ezekért jönnek ránk a csapások nap-nap után, bilincsekbe verik alkotmányunkat, megbénítják az ország, nemzet fentartó katolicizmusnak tetterejét, hogy a vallás szabadság czégére mögött élhessenek azok a kiknek nem kell Mária, nem kell az égi Királyné és ezek között katolikusok is vannak!!

Te viharverte magyar nép! Ezer éves örömdőnek, küzdelmeidnek, bánatodnak évfordulóját ünnepled, forgasd csak történeted lapjait, lehetetlen bennök nem akadni Isten ujjaira!!

Hatalmas nagy voltál, míg Máriát tisztelted, szeretted!!

Leigázott, rab voltál midőn Máriát nem ismerted el urnődnék!!

Kétségbeestünk-e? Mutakozik-e szebb

jövő? Igen. Térj vissza őseid hitéhez, kegyeletének legszentebb tárgyához: Szűz Máriához! Es elmondhatom akkor a nagyemlékü ógyallai Király József pécsi püspökkel: Mig velem el nem hitetik, hogy bold. Szűz Mária Magyarország védasszonya szt. István, szt. László az örök dicsőségéből kieshetik, addig nem félttem magyar hazámat!!

— A hercegprímás a kongruáról. Az „A—ny“ legutóbbi száma a következőket írja: „A váczegyházmegyei lelkészkező papság 15 esperesi kerület képviselőiben, a kongruaügyre vonatkozólag a mult hó végén memorandumot nyújtott be a bibernok-hercegprímás ő eminenciájának. Mint a memorandum szerzője, Kazály Imre dr. felhívást nyert ő eminenciájától, jelenjen meg előtte néhány paptársával, hogy előszóval kaphassanak választ az emlékiratra. A magas felhívás következtében, augusztus 13-án Kazály Imre dr., Arndorfer Alajos címzetes kanonok, vecsési plebános, Matejka Vilmos ecseri esperes-plebános és Mócz a Imre tápió-szecsői plebánosok társaságában a főmagasságu bibernok színe elé járult. Ő eminenciája elragadó nyájassággal s leereszkedéssel fogadta őket. A memorandumban előadott aggályokra tüzetesen s oly nyilatkozatokat adott, a melyek teljesen kielégítették és megnyugtatták a tisztelgőket. Megértették, hogy ő eminenciája ritka eszélyességgel és bölcsességgel, bámulatos körültekintéssel járt el a kongruaügyben, s hogy kellőleg gondoskodott az egyház érdekében igényelt gazdasági megszerzéséről. Megértették ő eminenciája szavaiból, hogy hivatalosan nincs még elfogadva azon eszme, hogy a kongrua érdekében az alsó klerus is megadóztatásék; s ha esetleg ez bekövetkenék, az alsó papságnak okvetlenül megadatik a mód és alkalom arra, hogy véleményét nyilváníthassa és érvényesíthesse. Megértették végül azt is, hogy már most, az összeírás alkalmával is szabadságában áll minden egyes beneficziátsnak a maga észrevételeit megtenni s a jövedelmi bevallás iveihez csatolni. Ezek szerint tehát a lelkészkező papság immár nyugodt lehet, s minden aggálytól menten bevallhatja jövedelmeit, s várhatja a kongruaügynek az egyház elveinek teljesen megfelelő rendezését.

— Ehes papok. Alig tudunk annak a hírnök hitelt adni, hogy az ugocsi gör. kath. klerus a kongrua tárgyalás alkalmából tiszteltett főispánjánál és ott ígértet tett, hogy a jövő képviselőválasztáson a liberális párt jelöltjét fogják támogatni. Valóban nem hittük volna soha, hogy létezhesen széles e hazában olyan önmagáról megfeledkezett pap, a ki a helyett, hogy Isteneszelegja lenne, a liberálisizmus szolgájává alacsonyítja le magát. Szerencsére csak kevés ilyen hit-

Mai lapunk 8 oldal.

mésre méltó alakot tud felmutatni Magyarországnak, ezeket is valószínűleg az éhség űzte a liberális husosfazék mellé. Az ilyen pap nem érdemi meg, hogy reverendát viseljen s a templomban predikáljon.

— Az őszi ülészek sorrendje. A szeptember hó első napjában összeülő képviselőház, mint azt Bánffy Dezső miniszterelnök a legutolsó parlamenti ülések egyikén már jelezte, első sorban a bünvádi eljárásra vonatkozó és bizottságilag előkészített törvényjavaslatot veszi tárgyalás alá. Ugyanebben az időben a főrendiház is megkezdi tanácskozásait, még pedig a kifizetési biráskodásról szóló törvényjavaslat tárgyalásával. Eddigi megállapodások szerint a legelső ülések egyikén Lukács László pénzügyminiszter előterjeszti az 1897. év költségvetését és az alkalommal tartandó exozójában ki fog terjeszkedni a kiegyezési tárgyalásokra is, hogy azoknak állásáról az országot tájékoztassa.

— A szent-eleki néppárti gyűlés Vármegyében Szent-Eleken augusztus 16-án nagy néppárti gyűlés lesz a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. Tartja magyarul és németül: Rakovszky István es. és kir. kamarás. 2. Tetszik-e az „új rend”? Tartja németül: Wildfeuer Károly dr. 3. A kiszagadók bajai. Tartja németül: Rédey Ferencz. 4. A néppárttól Tartja horvátul: Biricz Ferencz. 5. Elnöki zárzó magyarul és németül.

— A somorjai szöveg. Augusztus 23-án Cs.-Somorján Sággy Gyula beszámolója alkalmával jelen lesz Apponyi Albert gróf is és hosszabb beszédben megfogja magyarítani a nemzeti párt millenáris hallgatásának okát. Ugyanakkor körvonalazni fogja a párt jövő magatartását.

— A nagy székely kirohanása. Kegyetlen napjuk volt a tiszai liberálisoknak augusztus 9-én. A mondott napon a kerület képviselője Ónody Géza tartotta beszámolóját és ugyanazán alkalomból beszédet tartott Ugron Gábor, is a nagy székely. A liberális lapok alaposan elferdítették Ugronnak ez alkalommal tartott nagy szabású beszédét, s úgy tüntették fel, mintha annak éle a néppárt ellen irányult volna. Kénytelenek vagyunk ezeket az ismert beszédjavitásokat megfogadni. Ugron ki-mondotta, hogy az egyházpolitikai törvények

egy csinált közvélemény kivánságára keletkeztek. Nem is dhajtja senki csak a zsidók és a reakciónyiszertett hivatalnokok. Pusztán a zsidók kivánságára léptették életbe. Kimondotta Ugron nyíltan azt is, hogy Magyarország jelenlegi romlásának oka a zsidók hatalmában keresendő s addig nem lehet ez az ország holdog, míg meg nem szabadul a zsidók túlhatalmaskodásától. Kossuthkat nyíltan vádolta, hogy a kormánnyal aktál és a választókat csuful rászédették. — Onody kerületének reczipiáltjai Ugron akciójának következtében meghívták Kossuthot, hogy jöjjön le közjók és állítson fel Onody ellenében jelöltet. Kérésük nem maradt eredménytelen, mert a prínecz Kossuth Ferencz és a szaktervédő Ötvös Károly ma a judásfiaknak legfőbb támaszuk!

— Néppárti gyűlések. Daczára a liberálisok erőszakoskodásának a néppárt feltartóztatlanul halad hódító utján eddig. Augusztus 23-án négy helyen tart nagy szervezkedő gyűlést és pedig: Gara-M-S-Z-Miklóson (Dubován) a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. Tartja magyarul Zichy Nándor gróf. 2. Ezt tolmácsulja tótul: Martincsek József. 3. A szabalelvőség és hazafiség. Tartja dr. Markovich Gyula orvos. 4. Az „új rend” és a néppárt. Tartja Havlicsek Vince. 5. A kisipar és kiszagdaság. Tartja Krupicz Rezső földbirtokos. 6. A néppárttól. Tartja Marincsek József. 7. Elnöki zárzó. — A petrováci néppárti gyűlés programja a következő: 1. Elnöki megnyitó. Tartja magyarul és németül Apponyi Géza gróf. 2. A néppárttól. Tartja magyarul Petrovacz József igazgató. 3. A néppárttól. Tartja tótul dr. Zelenyák János. 4. A néppárttól. Tartja németül Marsovszky Endre. 5. A néppárttól. Tartja szerb nyelven Karanovics György. 6. Elnöki zárzó. — A kapuvári gyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. Tartja ifj. Zichy János gróf. 2. Az „új rend” és a néppárt. Tartja dr. Pröbászka Ottó tanár. 3. A kisipar és kiszagdaság. Tartja Rakovszky István es. és kir. kamarás. 4. A néppárttól. Tartja dr. Major Ferencz. 5. Elnöki zárzó. — A mezőkövácsházi néppárti gyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. Tartja Esterházy Miklós Móríc gróf. 2. A kiszagadók és a kisipar érdekei. Tartja dr. Bakonyi Elek ügyvéd. 3. Az „új rend” és a néppárt. Tartja

Barth István. 4. Szabadság, egyenlőség és testvériség. Tartja Kálmán Károly. 5. Elnöki zárzó.

— Öszintesség. Fenyvesi Kramezsvogel Franecz humorisztikus napilapja a „M. U.” a következő öszinte közleménnyel kedveskedik legutóbbi lapjában olvasóközönségének és önmagának: „Az ugodi kerület liberális és független választó polgárai közül számosan felkeresték Fenyvesi Ferenczet, a ki a kerületet már 15 év óta képviseli és felkérték, hogy mivel nevével egyedül lehet a néppártot győzedelmeskedni, vállalja el Ugodon is a jelöltetést A Fenyvesypártot a jövő hónap újra szervezik.” — Hihetetlen! Ugyanez a lapocska csak pár nappal ezelőtt a lovászpontonai gyűlésről hozott tudósításában azt írta, hogy az ugodi kerületben nyoma sincs a néppártnak. Hát a liberálisok szerint óriási kudarczozal végződött lovászpontonai gyűlés pár nap alatt oly erősen növelte a néppártot, hogy ha ma már egyedül csak a Kramezsvogel Franecz szép nevével lehet legyőzni ott a néppártot? A kis öszinte lapocska úgy látszik nem elég figyelmesen tartja evidenciában tendenciózus híreit, hogy legalább következetes lehetne önmagához.

— A nemzeti párt akciója. Érdekes, hogy míg a nemzeti párt egyik oszlopa tagja Horánszky Nándor a kiegyezési kérdésben állítog a kormány támogatására röpiratot készült kibocsátani s László Mihály a nemzeti párt legújabb tagja a 67-es pártok fúzióját sürgeti, addig a nemzeti párthoz közel álló lapok egyike a nemzeti pártra vonatkozólag a következőket írja: „Illetékes helyről vett értesülésünk szerint, a nemzeti párt nem akarván sem a mezei munkában foglalatokodó népet, sem az ezredévi ünneplést zavarni, augusztus közepén tulterjedő időg nem is indit semmiféle akciódt. A somorjai beszámoló augusztus 23-án történi meg: ez lesz a párt akciójának első megnyitója, a mely talán a fuzionális hírek érettlenségére is világot vet.” — Valóban nehéz az ilyen kijelentések után megérteni, hogy miért lármázzák tele a világot a kormány lapjai a fúzió rémhírével. Mert valóban nem képzelnék nagyobb politikai bünt, mintha a nemzeti párt ezzel a most uralmon levő párttal fuzionálna. Ez e régi rendszer prolongálása lenne, a nemzeti párt társezege alatt.

Egy hét falun.

— A »Fejérmegyei Napló« eredeti tárczája.

Írta: Kiss Mariska.

Augusztus 3.

Csingiling! . . . megszólal a csengetyű, a vasuti kalauz harsány hangon kiáltja: „Tessék beszállni!” Erre aztán megindul a küzdelem, nem ugyan a létért, de a vasuti kocsiért. Nagy nehezen mi is elhelyezkedünk egy szűk másodosztályu kocsiiban kilenczen.

Meleg van, szinte izik a levegő, a papa libegve törölgeti poros arczát terjedelmes kék zsebbeljelével, a mama kalapjától, kezvüitől iparkodik megszabadulni, és sóhajtozva vonul be a pamlag egyik szegletébe. Csak mi, — a hét gyerek, — vagyunk fürgék és vidámak, fel sem vesszük az afrikai hőséget, sőt még azt a mulatságot is megengedjük magunknak, hogy összeczivódunk az ablakok felett, úgy, hogy apának kell közbelépni az ablaktábla és saját zsebe érdekében. Olyan boldogok vagyunk hogy szeretnők kikiáltani a világnak:

— Mi falura megyünk; halljátok? emberek! Igen falura megyünk: a papa, mama és a hét gyerek, mert heten vagyunk, mint a gonoszok és az igazat bevallva, rendkívül pajkosak vagyunk mindannyian, nem kevés gondot okozva a szegény jó mamának, ki előre is kétségsé van esve miattunk, és éjjel-nappal azon aggdik, hogy vajjon melyikünk ful a vízbe, melyikünket ökleli fel először a téhen, vagy rugja meg a ló és vajjon melyikünk esik le előbb a fáról, nyakát szegve — ez alatt az egy hét alatt?

Miattam legkevésbé aggódik, mert hát én vagyok gyermekei közt a legnagyobb; már 17 éves.

Ilyen nagy leány — szokta a mama mondogatni, — már példát adhat a kisebbeknek, az ilyennek már szelidnek, illedelmes magaviseletűnek kell lennie.

Azonban Isten bocsásán meg nekem gonoszágomért, én éppen semmi hajlamot sem érzek még eddig magamban sem a szelidségre, sem a példaadásra, sőt alig várom azt az időt, midőn újra felülhetek egy nagy barack, vagy diófa tetejébe. Nem jövök le, nem egy napig! Mert nincs nagyobb boldogság, mint fennülni egy olyan szép, nagy zöld palotában. Én tapasztalásból beszélek!

A míg én ezeket gondolom, a mama úgy néz rám, mintha a lelkebe olvasna, és kitálta volna lázadó gondolataimat. Nem; hála Istennek csak azt nézi, mennyire vagyok már borzas, mert hát nekem jellemző tulajdonságom a borzasság, apus nem is hív másként soha, mint borzas tyuknak, mivel engem néha vérig sért.

Izgatottan nézek ki az ablakon. Óh, be lassan mászik ez a vonat, mintha csak fogadott volna egy tekős békával, hogy melyikük tud lassabban haladni. Hat óráig vasuton ülmi . . . valóban rettenetes tortúra, különösen ha az ember ilyen izgó-mozgó jószág, mint jó magam, és hozzá még, ha mint én, oly nagyon vágyik újra látni nagyszüleit és a falut.

Végre-valahára megérkezünk P-be. Hohó már ott vár a kocsi! . . . Nini, még a nagymama is kijött elébünk. Látdod? papa! . . . De nehezen nyitják ki ezt az ajtót! . . . No, most meg már a ruhámra lép ez az ember . . . Oh ez az ostoba hossza

ruha, mennyi akadályt gürdit az ember elé, csak most látom be; pedig mennyire vágytam utána . . . Eljutok nagynehezen a nagymamához, megcsókolom én is, aztán felpakolozunk valahogy arra az egy kocsiira: a nagymama, mama és a 4 leány. A papa a fiukkal gyalog indul el, hiszen közel a falu.

Ihonn ni, a nagymamák háza! Kis, fehér lak, három zöld zsalus ablakszeggel az utca felé, a falu kis temploma mellett. A nagypapa a falu jegyzője. Ott áll ő is, a zöld rácsos kapuban reánk várakozva, fején piros házi sapka, mit karácsonyra én himeztem neki, kezében az elmaradhatatlan nagy tajtékpával.

Édes, drága nagypapa, be örülök, hogy láthatlak újra! Megcsókolom mind a két arczát, áldott kezeit, aztán futok be az udvarra.

— Juj, mi az?

Nagypapó jót nevet rajtam, mert a nagy, fehér házi kutyától ijedtem úgy meg, mely illedően üdvözlésemre siet és felugrál a nyakam közé. Megveregetem okos fejét.

— Hektor, Hektor, de nagy bundás kutya lett belőled, pedig mily szép kis kutyus voltál ezelőtt több évvel!

Hektor meg úgy néz rám, mintha mondaná: „Bolond vagy te, Miczi, hiszen te is megntőttél ám azóta!”

Ott hagyom Hektort a gyerekeknek s megyek odébb.

Istenem, beh szép! . . .

Tele van az udvar fehér tyukkal, galambbal, luddal, s ráadásul még egy szép fehér boczi is ezbálja amott a szénát a kazalból. Nagy örömben meg annak is a nyakába borulok, míg az nem tudja mire vélni ezt a rendkívüli megtiszteltetést, leráz magáról és tova-

A hercegprímás körlevele.

A hercegprímásnak a napokban kibocsátott XX. körlevele hazánk Nagyasszonya, szűz Mária tisztelétének van szentelve s a lénglelkű tőpáp valóságos apostoli szószóval mutat reá a Magyaroknak a boldogságos szűz Anya iránt mindenkor érzett tisztelétére.

Egy nagy lélek megnyilatkozása a körlevél, melynek minden sorából a vallásos hit, történettudás és a lángoló hazaszeretet sugárzik felénk.

A körlevél a következő:

Mindenki tudja, a ki csak magyar — írja a körlevélben — hogy országunk keletkezésével csaknem egyidejű ez a tisztelet. Tudjuk, hogy első apostoli királyunk a Szentszéktől nyert koronával Nagy Boldogszony napján koronáztatta meg magát s ünnepélyesen kihirdette, hogy Mária menyebemenetele napját mindenki megülje, Asszonyunk napjának nevezze s egyéb ünnepét böjttel és kiváló ünnepekkel megülje. És valóban, alig kezdte meg István apostoli működését, alig kezdte a katolikus hitnek hazánkban terjednie, máris a legrégibb jelei tüntek fel a Mária-tiszteletnek. A magyarok sohasem használták a Mária nevet, hanem mindig Asszonyunk neveztek a krónikák és történetünk tanúsága szerint, és ha valaki a szent nevet kimondta, azonnal ajátatosan meghajtották magukat, vagy térdet hajtottak.

Nem utolsó érényünk az eleink vérvél belénk oltott, mondhatnók velünk született Mária-tisztelet, hiszen már ők, „Szűz Mária családjának“ neveztek országunkat. A templomokban, családban, minden szűkölködésükben Asszonyunkat hívták segítségül: a közönséges szóbeszédben, a győzelmű örömeinkben Asszonyunkat dicsérték úgy, hogy alig találhattunk volna valakit, a kinek szíve nem gerjedezett és áradozott volna Mária dicséretétől.

Tudjuk bizonyosan, hogy hazánkban a boldogságos szűz minden ünnepe Asszonyunkról s nem Mária névről lett elnevezve, ime: Gyertyaszentelő, Gyümölcsöltő, Sarlós, Nagyboldogszony, Kisasszony. Lám az Angyali üdvözlésben nem mondjuk a latin eredeti ima után Szent Mária, Isten anyja, hanem Asszonyunk Szűz Mária: mindez mutatja, hogy ez az elnevezés a fiui szeretetből a leggyöngédebb

érzelmeiből származott s bár az egyházban nem használatos, csaknem ezeréves hagyomány kel védelmére. Mennyire tisztelik a Szent Szűzet a magyarok, bizonyítja, hogy minden pápai fölmentvény dacára megszórták tartani a szombati böjtot az ő tisztelétére. Három százados szokás a lorettói litániába beszúrni: Magyarország védőasszonya, királynéja, könyörögj érettünk. Manapság is szokás, a mi ősi, eredeti a Mária név kiejtésékor kissé meghajítani a fejet.

A régi krónikákban olvassuk: Nincsen itt Magyarországon asszonyi vagy férfi ékszer, pénz, a Boldogságos Szűz alakja, arca nélkül; ott van a Szent Szűz képe minden aranyon, ezüstön, pézsen, fegyveren, ruhákon, zászlókon. Ime, minden bizonyítja, mennyire tisztelték eleink Szűz Máriát. Ezt jól megfontolva, egyrészt örömmre kell gyuladnunk az ő jámborságának, de másrészt pirulnunk saját hidegérőségünk miatt. De mondhatunk még mást is. Magyarország volt az első, hol a Szűz tisztelétére naponta többször harangszóval felhívják a hivatelt. Mielőtt még a római pápa ezt az egész egyházból elrendelte, már 1309-ben kimondta az udvari zsinat.

Nem ok nélkül tehát, sőt teljes joggal mondhatjuk, hazánkat: Szűz Mária családjának, hisz mindenkor, minden zsinat az ő tisztelétét akarja előmozdítani. Hogy mégis néhányat felhozzak: 1279-ben tartott budai zsinat elrendeli, hogy valahányszor az Üdvözleget Máriát mondják, vagy hallják a papok, azonnal letérdelve hajtsák meg magukat; az 1464-iki székesfehérvári országgyűlés pedig törvénybe iktatta, hogy vasárnapokon és a boldogságos Szűz ünnepein vásár ne tartassék.

Látnak immár, hogy az egész ország miként tisztelte a szent Szűzet. Felhozok tehát néhány példát, miként tisztelték az egyesek.

Hazánk két fényoszlopa, István és László, kiket az egész világ a szentek sorában tisztel, lángbuzgalmi tisztelői valának a Szent Szűznek. István Székesfehérvárot nagyszerű székesegyházat emel neki, melyhez fogható Magyarországon nincs egy sem, a világon pedig vajmi kevés volt; László pedig első volt, a ki az aranyakat a bold. Szűz képével ékesítette védőasszonyunknak nevezte azt, kit István király Asszonyunknak nevezett Margit, Kunigunda, Jolánka, Imre, Erzsébet, a magyar szentek mind versenyeztek a tisztelében.

Említés nélkül nem hagyhatjuk Nagy Lajost, ki az ellenségén váratlan győzelmet

nyervén, Mária-Czellben a Szent Szűz tisztelétére, kit ő Anyjának, dicső Asszonyának, országa koronájának, közbejárójának és különös védőasszonyának sokott volt nevezni, halálból csodaszép kápolnát emelt, melyet drága kincsekkel fölszerelt, sőt győzelmes kardját, szinarany kelyhet, aranyos koronát s drágaköves ereklyetartót is tett a boldogságos Szűz lábaihoz. Mit szóljunk IV. Béláról, V. Istvánról, III. Andrásról, Róbert Károlyról, Corvin Mátyásról, III. Ferdinándról, mind gyöngyökön tisztelte Szűz Máriát.

Nem zárhatjuk be jeleseink névsorát, míg herceg Esterházy Pált, országunk nádorát föl nem említjük, a ki könyvet írt a Bold. Szűz tisztelétére, a szeplőtlen fogantatásról. Előszavában így ír: „A te tiszta szent lábaidhoz borulva kérem védelmedet és segítségedet, óh Istennek szent anyja, a menny és föld legfelségesebb királynéja, midőn gyöngeségemről megfélekedvén, e nehéz munkába, szeplőtlen fogantatásod igazságának bebizonyításába fogtam. Mert ime, hittudósként szerepeljek? én, a ki trombitaharsogás és dobpergés közben nevedtem, a ki kardját ellenségeim véreben fűrésztém. Valóban méltán valóldhatának, hogy vakmerő vagyok, de óh Szűz Anyám, a te szereteted támogatni fog.”

Méltán bámulhatunk, látván, hogy atyáink szívvel, ésszel, mennyire dicsérték a boldogs. Szűzet, Nagyasszonyunkat, mily fényt árasztott e tisztelet országunkra. Mert kétségkívül, ha itthon, vagy külföldön dicséri valami a magyar nevet, ha főmarradt dicső emléke atyáink tetteinek, az a szűz Mária tisztelétének kell tulajdonítani.

Szükségesnek láttam mindezt elmondani Nagyboldogszony napja közeledtekor, mely napon nyerte István, első királyunk a földi és mennyei koronát is, természetesen, nem más czéllal, minthogy az ezredéves ünnepek és hálaadások között meg ne feledkezzünk arról, kinek annyi jót köszönhetünk idáig, s a ki a jövőben is támogatni fog.

Ezt megfontolva, beismerjük oh Nagy Asszonyunk, véteztünk a te fad, a mi üdvözítőnk ellen és messze eltértünk a te édes neved tisztelététől: a miért is számtalan csapás jöve ránk. De látván a dolgok fordulatát, erősen feltesszük, hogy atyáink örökét megtartjuk, nyomdokait követni akarjuk. És kereste bár a mai világ Aesculap oltárainál övszereket a szocializmus titkos és nyílt veszélyeinek ár-

iramodik, messziről visszabámulva rám. Amott egy kotló-mama vezetgeti csibéit s felettébb büszkének látszik reáuk, mi nem is csuda, mikor olyan szép fehér mind, mint a tiszta hó. Itt meg a cicza lépeget óvatosan egy hegyke verébüri nyomában, úgy látszik, fáj rá a foga.

Megyek tovább, le a kertbe. Ez maga a paradicsom! Egy óriási domb, beültetve félig konyhanövényekkel, félig virággal, közbe nagy fákkal. A domb tövében egy kerek tó van, szomorú fűfákkal szegélyezve. Itt szokta a jó nagyapa szabadidejét eltölteni, emlékezem.

Megállok, nem tudom, mit tegyek: a fára menjek barackkért, vagy le a tóhoz? — Óh, Herakles te, kit a tanár úr annyiszor és olyan áhitattaljes tisztelettel emleget, tudom, zavarba jöttél volna te is, ha ilyen két ut között kellett volna választanod! Mégis csak jobban vonz a tó. Szaladok le a dombon nagy robajjal, mire a tó felől óriási csobogás hallik fel. Vajh, mi az? Talán hattyúi vannak a nagyapának? Kíváncsian állok meg a parton. A biz a! hattyúk... A kövér, zöld kecskébékák úszkálnak ottan nagy vidoran. Juj be rutak! Nem is kellesz nekem, te tó. Megvetéssel fordítok neki hátat s leülök egy padra...

Azt mondják, az ilyen helyen pompás dolog ábrázolni, és a nagy leányok úgy szokták. Jó, próbáljuk meg! Gyűszölöm minél szomorubb képet színezni elmémbe, elképzelem magam vöröshimlőben, s mellettem a mamát, ki keservesen sirat; aztán meg egy szekundás tanárnőit oklevelet képezlek magam elé, a mi felett meg én zokogok... Egyszóval: lehetőleg belemelegülök ábrándjaimba, míg egyszer csak arra térek magamhoz, hogy lenn ülök a földön, mellettem meg a boczi áll.

Óh, én haszontalan leány! nyitva feledektem az ajtót, az az árnyagos meg beszökött utánam és most sietett figyelmemetni a mama helyett, hogy: „Ábrándozás az élet megrontója!“ — s feldöntötte velem a padot.

Határtalan rezignációval tápáskodom fel a földről s ballagok feléle a kertből, magam előtt terelve a boczit. Ott fenn már a vacsoránál ülnek s a mama nagyszabásu erkölcsi oktatásra készül hóbortos magzata ellen, de a nagy-papa azonnal mentésemre siet, míg én hálas szívvel huzódok le a cicza mellé, és olyan nagyon, olyan igazán boldog vagyok itt a falun, az édes, az áldott családi körben.

Augusztus 4.

Csunyául elaludtam; éppen kilenczet ütött az óra, mikor felébredtem.

A szobában, melyben mi, a négy leány, alszunk, már nem volt kivülem senki. Felöltöztem és kimentem a tornácra, — hol nagyapa nevetve fogadott.

— No, kisasszony, így jár a ki soká alszik. A többiek azóta már a Körösben uszálnak.

Mélyen elszomorított ez a hír, de azért nem akadályozott meg abban, hogy alaposan be ne reggelizsek.

Reggelizés után érdekes felfedezést tettem; u. i. van nagyapának egy hizódiszója, a Dodo, ki egy pályatésztet balerina; remekül tud átugorni palánkokon és sövényeken. Mondja a nagyapa, hogy nem tud beletörödni a hizóságba, a mit én is észrevettem, mert meghatóan világfájdalmas ábrázattal jár-kél szük óljában és egész lényén visszatükröződik, hogy valami borzasztón törheti a fejét.

Csakugyan, még ma bekövetkezett a ka-

tasztrófa. Délfelé dühös kiáltozásra futcttam ki; Miska, a hetes kiabált úgy, kinek Dodó orrhoz kerítette a mellényét, kikobozott belőle egy nagymennyiségű nikotin tartalmazó pipaszárat, egy zsiros pénzárcazt és két pakli gyufát s mindez hősies halálmegvetéssel elnyelte.

Kíváncsian vártam az eredményt: elvolum rá készülvé, hogy most Dodó egy érzékeny monológgal bizonyosan bucsut vesz az árnyékvilágtól és én majd örökbecsű tragédiát írhatok róla „Az üngylikos disznó“ czímen; de biz Dodó ezután is csak olyan jó egészségnek örvendett, mint előbb és így le kellett mondanom az írói hírnevszerzésről.

Valóban, ma van a balesetek napja. Először elmaradtam a fürdéstől, másodsor egy hitvány disznó megfosztott babéraitól, harmadszor meg, a mint a virágokat szaggattam a kertben, egy dongó becsipett a mutatójamban.

Vigasztalásul megengedem magamnak, hogy bemenjek az irnokszobába szétnézni. Mert segédje is van ám a nagyapának, csak hogy 2 nap óta odavan a szomszéd faluban, hova a múlt héten választották meg jegyzőnek.

Jaj, be kíváncsi vagyok rá, hogy milyen: szöke-e, vagy barna-e, szép-e, vagy rút?

Augusztus 5.

Nehogy úgy járjak, mint tegnap, megkerítettem a nagyapó ébresztő óráját, ötre igazítottam és a párnám alá rejtettem. Reggel pontban 5 órakor pokoli csörömpölésre ébredtem fel, siettem elnémitani az órát, aztán gyorsan felöltöztem és lementem a kertbe, úgy gondolkozva, hogy használnom kell az időt, mert ha a mama ébren van, úgy nem mászhatok a fákra

data ellen, mi a te néped, a te örökséged hozzád menekülünk Asszonyunk, ki nekünk legrágább, az egész világon kiözönlő gyógyforrás vagy, kérve könyörgünk, hogy nyujts segélyt és óvszert, állítsd helyre a békét, melynek mint a réteken ékes olajfa, jelképe vagy. Fordítsd hozzánk irtalmas szemeidet és jóakarólag tekints reánk, hogy élünk minden napján boldogok legyünk. Szitad ismét lángra hazánkban a szeretet és jóság tüzeit, mely ha nem is aludt ki teljesen a vénülő, sőt utolsó napjait élő romlott században, de már nagyon lelohadt. Ápold nemzetünket, hogy a te szárnyaid oltalmánál alatt nőjön, virágozzék, erősödjék minden erényben, a mint illik Mária országához. És ti égi lakók örvendeztetek, mert a mai nap az a dicsőséges, melyen a szelid halállal elhunyt Anyját a csillagos égből szülöttje fogadja. És te királynő ki Krisztus mellett trónolsz, halld meg teid könyörgését, hisz Szűz anya, téged meghallgat Fiad, te pedig szeretsz minket, Fiadat.

Székesfejérvár ünnepe.

Azok a fényes ünnepek, melyeknek Székesfejérvár e hó 20-án központja lesz, bizonyára örökemlékezetűek maradnak. A fényes keretekben lefolyó ünnepeknek azonban a legszebb és leglélekelőbb részét Steiner Fülöp megyés püspökünk közbenjárására a pápa Ő Szentsége szerető szívének köszönhetjük, ki az ünnepélyek magasztosságához a lelki vigaszt, a teljes bucsut engedélyezte.

Az erre vonatkozó pápai brevé szösz szerint a következőképp hangzik:

XIII. Leó pápa.

Valamennyi keresztény hívőnek, ki a jelen levelet olvassa, üdvöt és apostoli áldást. Midőn mindnyájunk nagy öröme a magyarok legnemesebb nemzete a hon alapításának ezredik évfordulóját ünnepi szerencsésen, jámbor és üdvös elhatározás volt, ezeket a polgári ünnepeket egyháziakkal kapcsolatosan megülni és megünnepelni Szt. István király dicső emlékeztét, a ki a földi hazával együtt mennyei hazát is szerzett a magyaroknak. Az ő vezérlete

és ótalma alatt ugyanis, a ki a maga erejéből alapított királyságot a mennyország leghatalmasabb Királynőjének ajánlotta föl, Magyarország a hiu babonáságból a keresztény szerzetásokra tért át és azon időtől fogva nem kevésbé ragyogott: katolikus hitével, mint dicsőségével és szerencsésével. Ezért hálával és örömmel értesültünk, hogy a hívek Székesfejérvárra, ahol Magyarország e nagy apostolának székhelye és siri volt, az ő ereklyéi tiszteletére meghívattak és azt véltük, hogy tisztelendő Fülöp Testvérünk, e város püspöke hő kérésének, aki aziránt fordult hozzánk, hogy ezen esemény örvendettségét az egyház mennyei kincseivel növeljük és diszitsük, amennyire az Ur segédelmével tehetjük eleget tesztünk. És hogy minél nagyobb gyümölcse legyen e szent ünnepségeknek, mindkét nembeli keresztény hívőknek egyetlemeg és egyenkint, akik valódi bünbánatot tartva és meggyónva és a szent áldozáshoz járulva, Nagyboldogasszony napja és folyó évi szeptember harminczadika közti időben tetszés szerinti napon a székesfejérvári székesegyházat Szent István király ereklyéi tiszteletére áhitattal meglátogatják és ott a keresztény fejedelmek egyetértéséért, az eretnekségek kiirtásáért, a bűnösök megtéréseért és az anyaszentegyház fölmagasztalásáért jámbor imádságban Istenhez fordulnak vagy a körmeneten, melyben Szent István ugyanazon ereklyéi a városban körülvitetnek, ugyancsak ájtatosan résztvesznek, kegyesen teljes bucsut engedélyezünk az Urban, mely a tisztítóhelyen szenvedő lelkekre is könyörgésképp alkalmazható. Mindezek csak a folyó évben érvényesek. Kelt Rómában, sz. Péternél a halászyűri alatt 1896. évi július hó 31-én, pápaságunk tizenkilencedik évében.

Ruggero u. biboros ur helyett
Marini Miklós s. k., segédtitkár.

A holt napi naptól kezdve egész szeptember 30-ig a székesegyházban egy gyönyörűen diszített álványon fog a szent ereklye nyugodni. Az egész diszítés egy királyi sátor alakját tünteti fel. Tetejét a remek kivitelű magyar korona disziti, melyet szemkápázattá tesznek a beakott közsörült üvegek. A korona Sopronban készült. Az emelvény háttére vörös bársony hermelin szegélyzettel, két oldalt ezimerekkel a falhoz van erősítve. Az emelvényen, melyet nehéz selyem szövet övez, fog nyugodni a baldachin a szent ereklyével. Az egész alkotás alapzata vörös szövötből van. Egyszóval gyönyörű és szemkápázattóan feldiszitett helyen fekszik a szent ereklye, melyhez a népek ezrei fognak zarándokolni, hogy a pápa teljes bucsuját elnyerjék. A tervezetet dr. Steiner Fülöp megyés püspök maga készítette s a vállalkozók munkáját naponkint megtekintette s folytonosan ellenőrizte azt, hogy jó izlésével a még előforduló hiányokat pótolhassa.

A mint a megyének különböző részeiről értesítik lapunkat, mindenütt élénk tetszéssel és nagy örömmel fogadtattott Dr. Steiner Fülöpnek az idei Szt. István nap megünnepelésére vonatkozó körlevele. Nemcsak a közeli, hanem a távolabbi falvakból is körmenetileg fognak aug. 20-án az ájtatoskodó hívek Szt. István ereklyéjénél megjelenni, hogy örömiüket, szeretetüket, hálájukat és könyörgésüket itt, Szent István király közbenjárására mellett mutassák be a népek Istenének. Hogy minél nagyobb számmal, s minél impozásabb képet mutasson a bevonulók serege, azért egyes közelebb fekvő községek egyesülve közös templomi zászlók alatt fognak az ünnepi körmeneten résztvenni. Így, a mint értesültünk, Moórról és környékéről már is többen ezernél jelentkeztek. Székesfejérvárott a katolikus körök is testileg vesznek részt, sőt Dr. Major Ferencz indítványára kimondotta f. hó 12-én az ez ügyben összehívott nagy választmány többek hozzászólásával, hogy a megyében levő

példaadás kedvéért. Kikerestem a legnagyobb barackját, egy percz alatt elhelyezkedtem a tetején és a legjobb étvágyal kezdtem ropogatni felígért gyümölcsseit.

Egész lelkinyugalommal ültem ott, nem tartva meglepetéstől, de majd leestem ijedtemben, midőn odalenn egy hang megszólalt:

— „Nagyon jókor van még barackot enni baba! — Megárt!”

Lenéztem rémülten, hát egy csinos fiatal ember állt a falatt.

Ez bizton az irnok! Gondolám magamban, azonnal elment minden kedvem a baracktól.

Kétségbeesetten kiabáltam le:

— Menjen el innen!

Parancsoló hangom azonban aligha imponált neki, mert kacagva kiáltott vissza:

— Miért haragszik olyan nagyon, baba?

Nagyon mérges voltam, úgy hogy sirva fakadtam.

— Én nem vagyok baba, engem ne hívjon így, hanem inkább menjen el, mert leakarok szállni.

— Kérjen meg szépen! — hangzott alulról a kaczagó férfi hangja.

— No jó, hát kérem szépen, menjen el, — rimázkodtam szorult helyzetemben. De mikor láttam, hogy a férfi lassu léptekkel eltávozik, nem állhattam meg, hogy utána ne kiáltssak:

— Maga csunya!

Meglehetősen óvatosan kapaszkodtam le a fáról, keservesen bűnködve azon, hogy éppen most tudott ez odajönni, mikor én a fán ülök. Most már oda minden tekintélyem, a mit pedig a hosszú ruha és éveim száma talán különben

megszereztek volna részemre. Csak már legalább el ne mondaná a mamának, tündöttem magamban — mert akkor biztos, hogy még ki is kapok ráadásul. Jó lesz beszélni vele!

— Jegyző ur! — kiáltottam utána.

Ő visszajött, csodálkozva nézett rám és kérdé:

— Ah! hát Nagysád volt a fán? — Bocsánat, azt hittem, valamelyik gyermek.

— Csak arra akartam kérni, — szóltam pirulva — ne mondja el odabenn, hogy hol talált engem.

Megígérte, sőt hogy, mint mondta, egyetlen tréfájáért kiengeszteljen, még egy ideig sétálgattam velem, aztán feljöttünk az udvarra, hol a gyermekek javában cziczáltak. Hívtak engem is és én nem tudtam ellenállni, hiszen olyan nagyon szeretek futkározni. — Aztán meg már ugyis oda van a tekintélyem!

Igazán, nagyon csinos ember a nagyapa segédje. Barna, magas, karcsu alak. Holvay Elemérnek hívják, de én csak Mистерnek nevezem, mert én úgy találom, hogy nagyon angolos.

Vajjon mit gondol én rólam? Bizton azt mondja, mit a mama, hogy csuf, pajkos, szeleburdi lány vagyok, mert nem hiszem, hogy ő még szokott volna fákra mászkálni.

Mért nem is fogadtam mamának szót, ki mindig mondta, hogy nagy leányoknak nem illik fákra, kerítésekre mászni? — Soh'sem teszem többé, soha!

Augusztus 6.

Nagymama észrevette, hogy naplót írok és minthogy ő nagy ellensége az ugynevezett „kék harisnyák”-nak, azonnal kihívta a szo-

bából és a kezembe adott egy óriási fakanalat, hogy egy még óriásibb üst lekvárt kavargasson vele.

Példálan önmegadással fogadtam a megbízatást, de biz egy pár perczel később már annyira elfoglalt az kérdés, hogy: milyen szeme van a Mистерnek, kék-e vagy szürke? hogy egészen elfeledtem fontos feladatomat és egyetlen egyszer sem kavartam meg többé a lekvárt, úgy, hogy mikor nagyanya kijött munkámat felülvizsgálni, borzadva vette észre, hogy megragadt!

Boldog férfiak ti, kik nem tudjátok ennek a szónak: „megragadt” borzasztó jelentőségét, mennyire irigyellek titeket! Én sem tudtam eddig s most saját káromon kellett megtanulnom.

Nosza, a nagymamának sem kellett több ennél, örülve a kedvező alkalomnak, hatásos szónoklatot rendezett az olyan hölgyek ellen, kik abban a tévhitben élnek, hogy hivatott írók, holott az irodalomhoz még anyit sem értenek, mint a főzéshez.

És még Místert is éppen most tudta arra hozni az ördög. Szerencsére nem is sejtí, hogy miatta ért ez a baleset.

Porig lealázva és megszégyenülve vonultam vissza a szobába, érezvén bűnös voltomat. Sokáig sóhajtoztam magamban:

Oh, az a lekvár . . . és oh az a nagy-mama!

Augusztus 7.

Vasárnap van; teljes diszben indul templomba az egész család. Csak most látszik meg, milyen sokan vagyunk!

Mikor haza megyünk, bemegyek a kertbe,

összes katolikus körök hasonlólag csatlakozzanak a székesfejvári anyakör példájához és a mennyire körülményeik engedik ők is testületileg képviseltessék magukat a körmeneten. Ezen alkalommal kimondotta a választmány azt is, hogy az összes kath. körök megkeresendők még azon ügyben is, miszerint lehetőleg ezen idő alatt, míg Székesfejvárot a szt. ereklye kitéve lesz, tartsanak Szt. István életéből merített, szabadon választott tárgyról felolvasást és ünnepélyes közgyűlést, és itt beszéljék meg a módot, itt lelkesüljenek arra nézve, hogy ne legyen Székesfejvár-egyház-megyében község, a honnét a ki csak teheti, el ne zárándokolna Szt. István sírjához, ne küldene igazi magyar szívből jövő főhászt a népek hatalmas Istenéhez, Szt. István koponya ereklyéjénél, hálaadásul és egyszersmind a jövőre nézve is a Mindenható bőséges áldását kérve szeretett hazánk, szeretett nemzetünk számára a millenium eme nagy esztendőjében.

HIREK.

— Személyi hir. Steiner Fülöp dr. megyés püspök Teéséről, a hol eddig nyaralt augusztus 13-án délután székhelyére Székesfejvárra érkezett, hogy a szt. Istvánnapi ünnepségek rendezéséhez szükséges utolsó intézkedéseket személyesen tegye meg. A püspök kire igen jótékony hatással volt a teési üdülés a legjobb egészségben var. A szt. Istvánnapi ünnepségek végeig most már itt marad a püspök székesvárosában.

— Nagybaldogasszony ünnepe A holnapi nap a székesegyházban a nagymisé és szentbeszédet dr. Steiner Fülöp megyés püspök tartja s utána a szent ereklyét az arra készített díszes emelvényre ünnepélyesen elhelyezi.

— Az alsuthi udvarból. Az állat- és növényhonosító társaság elnöksége üdvözölte József főherceget Mária Dorotya főhercegnő

eljegyzése alkalmából. A fenséges ur a következő levéllel válaszolt az üdvözlőre: Élének örömmel és hálával vettem üdvözlő iratukat, melylyel engemet szerett Mária Dorotyanak eljegyzése alkalmából megtisztelni sziveskedtek; mert ebben egy újabb megható tanujelét becslőm azon állandó, örömtől fokozó, bubánatot enyhítő jóakaratra, mely mindig velem és családommal érez, velünk bánkódott és most velünk örül is. Midőn kérném az egék Urát, hogy valósítsa meg áldásával azon hó kívánatokat, melyek a leányom boldogságáért oly meleg, ékes szövegben találta megnyilatkozást; — engedjék meg, hogy nagyrabecsült figyelmökért legbensőbb öszinte hálaérzetemet kifejezzem. Kelt Alsuthon, 1896. augusztus 2. József főherceg. Vathy István volt vidéki lapszerkesztő Mária Dorotya főhercegnő eljegyzésére románcot írt, melyet pompás kötetben elküldött a főhercegi családnak. A szerző erre a főhercegi udvartól a következő köszönő sorokat kapta: Nagyságos uram! Ó császári és királyi fensége, Mária Dorotya főhercegnő igazán meg volt hatva az ön üdvözlő által. Könyvekkel olvasta a szép szavakat, melyeket ön oly szépen tett versekbe. Főképen az a gondolat „szeptember 6.” és „július 15.” igen tetszett neki. Fogadja tehát kérem ő fensége köszönését ezért a szép munkáért. Alsuth, 1896. augusztus 18. Gróf Szirmay Sarolta udvarhölgy.

— Steiner püspök távirata. Az ettyeki néppárti gyűlés elnöke, Apponyi Géza gróf mint irak — Steiner Fülöp székesfejvári megyés püspökhöz is küldött üdvözlő táviratot. — Az üdvözlő sürgönyre Steiner püspök a következő távirat választ küldte:

Várpalota, aug. 10.

Gróf Apponyi Géza ur ö Méltóságának.

Fogadja méltóságod, sajnos, a nagy távolság miatt csak ma kézbe veit szives üdvözlő táviratért kiváló tisztelettel hálás köszönetet. Istennek bőséges szent áldását esdem Méltóságodra s a gyűlés minden tagjára.

Dr. Steiner Fülöp, püspök.

— Kanonokok beigtatása. A székesfejvári káptalanban előléptetett kanonokok és az új kanonok Szuborics Jenőnek, valamint Saly Pál tiszteletbeli kanonok beigtatása ma délelőtt 1. hó 14-én tartott meg a székesegyházban. Az ünnepélyes aktus reggeli 8 órakor vette kezdetét, a mikor a kinevezett kanonokok a káptalan sekrestyéjében tették le a hivatalos esküt Prifach József pápai praelatus, nagyprepost előtt. A hivatalos eskü letétele után a káptalan összes tagjai az élővirágokkal szépen feldíszített főoltár elé vonultak, hol Prifach József a „Veni Sanctus” intónált, a melynek eléneklése után következett a tulajdonképpeni beigtatás. Chay Antal karkaplan felolvasván először Benedek Ferenc olvasókanonokságra vonatkozó, előléptetési királyi és püspöki beigtatási okiratokat, azután Prifach József nagyprepost vezette be új stallumába reá ruházzván az összes jogoktól és kötelezettségeiket. Ugyanily módon vezettetettekbe a többi kanonokok is új stallumukba azzal a különbséggel, hogy Prifach nagyprepost által az éneklőkanonokságba beiktatott Károly János, a kinek tisztjéhez tartozik tulajdonképen a beiktatás, folytatta tovább az előléptetett új helyeikre való bevezetését. Minden egyes beigtatás után a khorus tust hozott, a jelenlévő papság pedig élénk „vivát”-ot kiáltott. Végül Károly János kanonok a „Te Deum”-ot énekelte, Szuborics Jenő pedig fényes segédlettel ünnepélyes szent misét mondott. Az ünnepély befejezése után a káptalan, élükön Prifach József nagypreposttal, testületileg, teljes díszben tiszeltgett dr. Steiner Fülöp megyés püspöknel.

— Az új nunczius. Az új bécsi nunczius Talliáni, augusztus 12-én tette bemutatkozó látogatását Goluchovszky gróf külügyminiszternél. Az új nunczius is a külügyminiszter, a kik még párisi tartózkodásuk alkalmával ismerkedtek meg, a legszívesebben üdvözölték egymást. Az új nunczius, mielőtt Rómából távozott és a pápától elbucsuzott volna mint tudósítónk jelent; több órára elnyúló értekezést folytatott Rampolla bíborossal, a ki Tallianit bécsi új állása

a lugosba, olvasni. A többi gyerek indul a mezőre nagyapóval és apával. Nagymama és mama pedig a szobában beszélgetnek.

Alig ülök le és nyitom ki a könyvet, már ott áll mellettem Mister.

— Megengedi, hogy leüljek mellé Miczi Nagysád? Kérni.

— Ha önnek tetszik, felelem, helyet mutatva neki.

Aztán beszélgettünk sokáig, sok mindenféléről, hogy miről? bizony nem tudok róla számot adni, csak arra emlékszem bizonyosan, hogy azt mondta: — „képzelnél sem tudok aranyosabb, szebb kis leányt, mint maga, Miczike!”

Beh kár, hogy ezt a mama nem hallotta; ő mindig azt szokta mondani, hogy nálam soh' se' látott csufabb, pajkosabb leányt.

Szaladok is a tükörhöz azonnal, a mint feljövök a kertből, megnézni, hogy kinek van hát igaz: mamának, vagy Misternek?

No lám, abban mégis igaz: van Misternek, hogy aranyos vagyok, ha nem is egészen, de legalább a hajam. A leányok az iskolában mindig aranyfestéket tettek egy pohár vízbe, kavargatták és azt mondták rá: „Ez a Miczi haja.” Hanem, hogy szép lennék? azt nem veszem észre; itt meg már mamának kell igazat adnom.

Azt mondják: a szem adja meg az arc szépségét, de ha ez igaz, akkor jaj nekem! mert az én szemem szürkék, vagy zöldek? ... nem tudom eldönteni.

Mister ugyan azt állította rólok az elébb, hogy olyanok, mint a genfi tó vize, jól lehet

az is lehet ám valami csúf, zavaros, szürke víz; én még nem láttam eddig.

Utójára is avval a, nem éppen boldogító tudattal kell odahagynom a tükört, hogy aranyos ugyan lehetek, de a szépség távol jár tőlem.

Augusztus 8.

Bementünk a szomszéd városba, mert „Romeo és Júlia”-t játszottak és Márkus, a szép, széke Márkus Emilia is itt van vendégszerelésben. Egész nap alig tudtam hova lenni az örömtől.

Papa, mama és én ültünk kocsira, de mint-hogy Mister kijelentette, hogy velünk szeretne jönni, apus elhívta őt is. Rendkívül meleg volt, de én annak daczára igen jó hangulatban voltam. Higyjék el, még soha sem mulattam olyan jól tragédián, mint éppen ezen!

Romeónak szakasztott olyan termete volt, mint az öreg Fabricziné nénié. Ezen aztán annyira nevettem, hogy a mama nem győzött eléggé pirongatni. De hogy is ne! Képzelnének csak önök egy másfél mázsás Romeót!

Augusztus 9.

Ma este utazunk vissza Budapestre; itt kell hagynom újra a jó nagyapáikat és a falut. Istenem, oly nehéz az elválás, hiszen annyira megszerettem itt ezalatt az egy hét alatt mindenkit és mindent. Nagyapó maraszt, de mama nem hagy itt, mert, a mint mondja, még varni kell tanulnom és ebben apa is egyetért vele.

Bánatomban még tudok valamikétt aludni éjjel. Jókor felöltözök és lemegyek a kertbe, búcsuzni a tótól, fáktól, virágoktól.

Lám, már Mister is ott sétál a nagy gondjai lehetnek, mert nem vesz észre.

— Jó reggelt, Mister!

— Jó reggelt, Miczike: éppen magáról gondolkozom!

Ezzel karonfog, és vezet le a tóhoz, annélkül, hogy én csak egy szóval is ellenszegülök neki; ott leültet egy padra, s leül ő is mellém.

— Miczike! — kezdi kis szünet után — maga jókedvű, vidám leányka, de nem gyerek már többé! Mondja csak: tudna engem szeretni?

Elpirulok és nem bírok kiejteni egy szót sem válaszul, mire ő felemeli lesütött fejem és megcsókol, míg én elfakadok sirva, ugy, hogy alig tudom kizokogni:

— Nem szégyenli magát, hogy egy idegen kisasszonyt így megcsókol?

De ő éppen nem látszik szégyenleni, megcsókol újra és mosolyogva kérni:

— Szeretsz Miczi, szeretsz? akarsz-e az én édes kis feleségem lenni?

— Hogy ne akarnék, felelem zokogva — hiszen már régen elfuttattam volna, ha nem szeretném. — És elrejttem arcom az ő kebelén mig ő simogatja a hajam és beszél hozzám édes vigasztaló szavakat. Aztán kéz-kézben feljövünk mamáékhoz, elmondani, hogy mi történt a kertben.

És mikor előáll este a kocsis, én olyan bánatosan és mégis olyan büszkén, olyan boldogan ülök fel reá, hiszen Mister megígérte, hogy többször meglátogat Pesten és majd a tavasszon eljön értem, hogy elhozzon ide mindenki által szeretett, boldog jegyzőnének.

tekintetében hivatásának teljesítésére nézve utasította és felvilágosította.

— **A király születésnapja.** Augusztus hó 18-án, a király születésnapján, a vásártéren reggel 7 órakor katonai díszkivonulás lesz s utánna tábori szent mise.

— **Az olasz trónörökös eljegyzése.** Az olasz trónörökös legközelebb Radaruki orosz vezérkari főnök kíséretében Cettinyébe megy. A trónörökösnek Mileva montenegrói hercegnő-kisasszonnyal való hivatalos eljegyzése, mint biztos forrásból értesültünk, szeptember hó 20-án fog megtörténni. A czár franciaországi látogatásának befejeztével az olasz udvar vendége lesz. Monzába, a honnan Triestzen át szintén Cettinyébe megy, hogy az eljegyzésnél jelen legyen.

— **Fülöp orleansi herceg és Mária Dorothea főhercegnő** a napokban Budapesten voltak egyik előkelő fényképésznél, a ki negyvennyolc felvételt vett fel a jegyesekről. Mária Dorothea főhercegnő az első felvételnél drapszinú utcai öltözetben, a másodikkal gyönyörű kék selyem bál ruhában, a harmadikkal pedig magas fehér atlas ruhában volt. Két óráig tartózkodtak a műteremben s Fülöp herceg a ki a legnagyobb szimpátiával beszél a magyarokról, a következőket mondta magyarul:

— Meglátják, nemsokára egészen jól fogok beszélni magyarul.

Mikor távoztak az utcán üsszegyűlt közönség lelkesen megéljenzte őket.

— **A miniszter köszönete.** Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter köszönetét nyilvánította gróf Eszterházy Miklós Móricz nagybirtokosnak, a ki a taápszent-miklósi római katolikus hitközségnek iskolai célra egy 2500 ft értékű épületet ajándékozott.

— **Javítják a templomot.** Nagy felfordulás van most a Szent-István utcában mindenfelé kőműves- és ácszerszámok hevernek. A nagy templom egész tetőzetét levették s újat tesznek helyébe. A munka egy része már készen van. A homlokzat már ki van restaurálva és be van festve. Most a kőművesek az oldalak renoválásával foglalkoznak míg az ácsok a tetőzetet készítik. Hihetőleg a munkát már e hó végére befejezik.

— **Miksa herceg prédikációja.** A nem régiben pappá szentelt Miksa a szász herceg vasárnap tartotta Drezdában, a legelőkelőbb közönség előtt első prédikációját. A herceg szónoklata feltűnően keltett s úgy előadói modorával, mint tárgyának felfogásával nagy hatást tett. Beszédében a testi és lelki vakokról és süketekről szolt s különös erővel ostromozta a „művelt világ“-ot, a mely nem hallja meg az isteni szózatot s nem látja az isteni intelmeket. A katolikus egyháznak a hivatása — ugymond a fejedelmi hitszónok, — hogy a lelki szegényeket a tévelygésükből kigyógyítsa.

— **A püspök körútja** Zalka János dr. gyúri megyés püspök, Sopronmegyében a bérmálás szentségét most osztja ki. Rákoson a püspök kedves nyaralóhelyén aug. 30-án bérmál, s ott a megyesi gyermekek is részesülnek a bérmálás szentségében. Aug. 31-én pedig Ruszton fog bérmálni, itt egyuttal a szentmargiti és az okai gyermekeket is bérmálni fogja. Szeptember elsején Darászfalván és Oszlpon fog bérmálni. E községek már a ruszti esperességi kerülethez tartoznak.

— **Szent István szobra.** Az első magyar király névünnepe a fővárosi ünnepi program a Strobl tanár tervezte lovasszobor alapkövetelést is tartalmazta. Ez az ünnepség azonban már csak a jövő szeptember napján fog végbemehetni, mert a bizottság csodálatos előrelátása folytán ma még azon a helyen, a hova a monumentális mű szánva van, az állami felügyelőség ősi palotája terpszekedik és így a művészeknek nem volt módjában eddigéle a teret

kellőképpen tanulmányozni. Esztendőre talán lebontják az utban álló házat és akkor le lehet majd végre tenni a szobor alapkövét is. De a mily hanyagsággal járt a szoborbizottság, oly hatalmas buzgalommal és művészi ihlettel dolgozott feladatán Strobl, kinek műtermében immár készen áll a nagyszabású szobornak néhány első segédmintája. Az agyagból formált, kicsinyített mintázatok már is elárulják, hogy a mester legszebb művét alkotja e királyi képmásban. Csodálatos szép terv ez, mely nemes egyszerűségével megkapó és mégis végtelenül stilszerű Fehér ménen lovagol a keresztnék Magyarországon első koronás védelemzője. Vállán a palást, fején a régi, az első korona. Magasra emelt jobb karja előre tartja az apostoli kettős keresztet, balra a bizanti lószerszám kantárszárát szorítja. Zömök, erőteljes testét czirádás páncél borítja, czipőjéről pedig görög tunika hull alá, mely egyik láb-szárát takarja. Legsikerültebb azonban az aureolás fejű szent király arca, melyen az ájtatos és harcias kifejezés egyforma művészettel van megrögzítve. A talapat Raucher tanár műve, a rajta levő három domborművel együtt, szintén igen sikerült alkotás. A mester októberben mutatja be műve nagy mintáját a szoborbizottságnak.

— **Az aranygyapjas rend ovása.** A Zichy Nándor gróf személye ellen indított durva harcra a liberálisoknak úgy látszik nem marad megtorlatlanul. Mint a T-l-nak sürgönyzik, az aranygyapjas rend doyenje jelen tétet illetékes helyen arról a botrányos kihágásról, melylyel gróf Zichy Nándort, az aranygyapjas-rend vitézét a szolgabírák s más hatóságú személyek jelenlétében és segédlete mellett inzultálták a főbíreri zsidó-liberális elemek. De összegyűjtötte a rend doyenje az összes magyarországi kormányparti és zsidó-liberális újságokat is, melyek a durva kihágásokat még dicsőítik is, és élapokat is bemutatni illetékes helyen. Mindezekről értesítette az aranygyapjas-rend többi vitézét is, közölvén velük, mennyire elfajult a személyes szabadság és közrend, hogy egy aranygyapjas vitéz sincsen megkímélve a legelvetemültebb inzultusoktól.

— **A diszgyűlés jegyzőkönyve.** Hazánk ezeréves fennállásának örömnünnepe alkalmából, Fejérmegye és Székesfejérvár törvényhatósági bizottságunk május hó 12-én tartott diszgyűléséről a jegyzőkönyv most jelent meg. E jegyzőkönyv díszes kiállítású. Elsőlapján nemzetiszínü keretben Fejérmegye és Székesfejérvár czimerei vannak. Az egész füzet 22 lapra terjed.

— **Letartóztatott pénzügyőrök.** Régi ismerőse már a székesfejérvári rendőrségnek Gsei János pénzközvetítő. Egy időben itt igyekezett magának pénzt szerezni a közvetítéssel, de nem sikerült neki, mert a rendőrség figyelemmel tartotta. Innen elment Tolnamegyébe, hol ismét régi mesterségébe kapott s több embert ezen a révén megkárosított. A rendőrség végre többek feljelentése folytán letartóztatta.

— **Az uhánusok gyakorlata.** A székesfejérvári 12-ik uhánus-ezred Tolnamegyében állomásozó 4., 5. és 6-ik százada e hó 15-én megkezdte menetelését, és pedig 15-én Tolna-Paks, 16-án Paks-Sárbogárd és 17-én Sárbogárd-Székesfejérvár között.

— **A székesfejérvár-sárbogárdi helyi-édeküi vasut** Szeniczey Ödön volt országgyűlési képviselő elnöklöte alatt augusztus 12-én tartotta alakuló közgyűlését Budapesten a „Magyar agrár- és járadékbank“ helyiségeiben. A 31 kilométernyi vasut alapitókáját 1 millió 130,100 ftban állapították meg; a vasut kiépítése s felszerelése tárgyában az építési vállalkozóval kötött szerződést jóváhagyták és az alapszabályokat megállapították. Igazgató-sági tagokká egyhangulag megválasztották: csetei Herzog Pétert, Hirschfeld Emilt, Králik Lajos dr.-t, Lehoczky Vilmost, Gerő Lajos dr.-t, Várady Gábor dr.-t, Fábry Samu dr.-t, Schöber

Béla dr.-t, Szeniczey Ödönt, zimonyi Schwarz Mihályt, Tyroler Gyulát. Felügyelő-bizottsági tagokká pedig: Horánaszky Lajost, Wellisch Alfrédot, Neumann Ödönt és Kórnyei Izidort. Póttagnak Bruck Arnoldot.

— **Közgyűlés a városnál.** A város törvényhatósága f. hó 27-én délelőtt közgyűlést tart, melylyel megkezdődnek az őszi gyűlések.

— **Pipa tolvaj.** A volt fejérmegyei alispának, jelenleg Komárommegye főispánjának Sárközy Aurél nyék-peitendi nagybirtokosnak szobájából értékes tájtipóját lopták el. A tettes az ablakon át hatolt a szobába. Csakhamar utolérte az igazságszolgáltatás keze, mert már az ügyesség börtönében várja az ítéletet.

— **Felrándulás Budapestre.** Az országos kiállítás megtekintésére rendezett csoportos felrándulásban 457 vesznek részt. A külön vonatot melyet Kovács Alajos főellenőr fog vezetni ez alkalommal szépen fel fogják díszíteni. Az indulás reggel 5¹/₂ órakor történik. A felrándulók első napon augusztus 15-én megtekintik a kiállítást, az új országházat, az igazságügyi palotát Augusztus 16-án pedig felmennek a várba a honvédszoborhoz. Itt Tóth Aladár a város orsz. képviselője beszéd kíséretében korszorut tesz a ravatalra.

— **Szerencsétlenség a bányában.** Mult számunkban már megemlékeztünk arról a szerencsétlenségről, a mely a „csucos-hegy“ melletti városi kőbányában történt. A szerencsétlenségnek már halotja is van, az egyik munkás Kapusnyák Máté személyében, míg a másik sebesült haldoklik. A megejtett vizsgálat kiderítette, hogy a robbanást Kapusnyák Máté okozta, a ki részeg állapotban robanította a sziklát. A munkavezető Somogy András ellen megindították a fegyelmi eljárást, hogy miért hagyta a részeg munkást ily nagy vigyázatot követelő munkával foglalatkosodni.

— **Öngyilkos.** Iváncsán e hó 6-án az iskolában felakasztva találták Domcsék Józsefet. Domcsék duna-adornyai születésű közműves legényt ki ismeretlen okból határozta el magát végtetes tetteire.

— **Disz-zsidó.** Igazán nem lehet más nevet adni Koflandovits László gör. kath. esperesnek, a ki Gulácsy beszámolója alkalmával jónak látta agyon megasztalni a zsidóliberalizmust. Ildiczky, Kasszay és Mellek gör. kath. papok a disz-zsidó esperesnek oda is kiáltották rögtön. „Abezug!“ Természetes, hogy a liberális türelmesség következtében a három köteleességtudó papot erőszakkal eltávolították. A disz-zsidó pedig tovább folytatta ömlengéseit. Ugy látszik ennek az urnak kevés jutott a szellemi képességekből, hogy előmenetelét csak papi állásával járó kötelezettségeinek elárulásával véli elérhetni. Majd szemmel tartjuk a jó urmat s hasonló szereplése esetén bizonyosan kiporoljuk a reverendáját!

— **Nansen.** A gyakran emlegetett vakmerő sarkutazó ismét hallat magáról. Már hetekkel ezelőtt jöttek hírek arról, hogy Nansen visszatérőben van a sarkról. Most az „Aften Posten“ című krisztinai lap azt jelenti, hogy Nansen Frithjoff a „Windward“ hajón tegnap Wardöbe érkezett. Ujabb krisztinai távirat jelenti: Werdensgang táviratot kapott magától Nansentől. A távirat így szól: „Szerencsés expedició után jó egészségben hazaérkeztem.“ — Csak aztán pár nap múlva meg ne czáfolják ezt a táviratot, mert hiszen Nansenről egy év alatt legalább egy tucat hasonló távirat érkezett, melyet csakhamar megczáfoltak. Nem lehetetlen, hogy divatját mult finnei czápak helyét, most az északi sarkutazók töltik be.

— **Nővérének a férje.** Egyike a legmegrázóbb tragédiáknak játszódott le a napokban Abauj-Szántón. Harmincz évvel ezelőtt egy Weber Dávid nevű koromsáros lakott Váralján nejével és két gyermekével Józseffel és Terézszel. József elhanyagolt nevelést, daczos gyermek volt s midőn egy időben atyja

rosszaságért megbüntette, elbujdosott a szülői házból. Amerikai kivándorlók vették pártfogásukba a fiút a magukkal vitték az új világba, hol a szerencse rövid idő alatt, vagyonhoz jutatta. Ide, haza ezalatt atyja meghalt, anyja pedig rövid idő múlva férjhez ment Grün Ferenczhez. Teréz leánya még akkor kis gyermek volt, ugyanarra, hogy midőn édes anyja évek múlva meghalt ő azt hitte, hogy Grün Ferencz neki az édes atyja. Mostoha apjának durva bánásmódja miatt azonban tizenhat éves korában Grün Teréz névre cselédkönyvet kért és szolgálatba állott. Takarékoságával rövid idő alatt annyi pénzt szerzett, hogy azzal átvitorláztathott Amerikába. New-Yorkba érve s magyar korszamába szállott, a hol megismerkedett a korosma törzsvendégével Weber Józseffel, a ki rövid idő múlva önül is vette Grün Terézt, nem is sejtve, hogy az neki édes testvére. Boldog házasságukból egy kis leányka született. Ez évben elfogta őket a honvágy s július 24-én Budapestre érkeztek látogatába. Tizennégy napot Budapesten töltöttek s aztán Váraljára mentek József szüleinek felkeresésére. Weber József szüleinek keresése közben feleségének kiltére vonatkozólag kapott kétségbevonhatlan bizonyítékokat. Leirhatlan kétségbeesés fogta el annak tudatára, hogy saját nővérét vette feleségül. Levelet irt a feleségének s meg hagyva neki, hogy térjen vissza Amerikába elbucszott tőle s aztán föfelőtte magát. E hó 7-én temették. A szensétlen asszony pedig nagy beteg lett s élet-halál között lebeg.

— **Az Árpádfiak.** Érdekes dolgokat ír a F. Sz. a bártfai állapotokról: „Többször volt már szó lapunkban arról a valóban páratlan rendtelenségről, mely a bártfai izraelita vallású tanköteles fiúk tekintetében a közművelődés nagy hátrányára fennáll. Nem hisszük, hogy az ortodox vallás tiltja a fiúknak a valláson kívül más tárgyan való oktatását: a nem hisszük, hogy ez így lehessen s nem hisszük; azt sem, hogy orth. izraeliták autonómia-jogot adna a fiúknak arra, hogy magukat az általános tankötelezettség alól kivonják. Valóban legfőbb ideje, hogy e tekintetben történjék valami, mert valóságos abszurdum az, hogy míg a leányiskolákat 110—120 leánygyermek (izraelita) látogatja, a fiúk száma alig 15—20. Ez tarthatatlan állapot s époly veszélyes az általános műveltségre, mint az államra nézve. Lehetetlenség addig megmagyarosodnunk, a míg városunk kebelében az évenként legalább 120-ra menő tanköteles izraelita ifjúság a magyar nyelv, a magyar haza, a magyar állam minden ismerete nélkül nő fel. — No lám! Ki hitte volna, hogy a magyar szellem leghivatottabb képviselőiről ilyen szánalmas dolgokat írjanak.

— **Siketnémák lakomája.** Érdekes lakomára hívták meg több francia író és tudóst a párisi siketnémák intézete. Az intézet alapításának évfordulóját ünnepelték s a lakomán háromszáz siketnéma is résztvett. Szinte bántó volt az az ünnepélyes csend, melylyel a háromszáz vendég evett-ivott, csak az evőeszközök csörömpöltek és a poharaik kocintása okozott egy kis vidám zörejt. Pedig a jókedvök leritt az arcukról. Mosolyogva jártatták kezeiket és nagyban vitatkoztak meg tréfálkoztak a maguk csodálatos nyelvén. Egy jegyespár is résztvett az ünnepen, egy gyönyörű leányka és egy csinos ifjú; ők a kezükön kívül a szemükkel folytatták párbeszédet. Egyik siketnéma az írók kérelmére fölírta a jelenlevő siketnéma kapacitások nevét is; az intézetek igazgatói, tanárai s írók és művészek voltak közöttük. Legérdekesebb volt a siketnémák felkészítője. Hirsch és Gaillard tanárok kézbeszédét óriási tetszés kísérte, persze e tetszés csak tapsolásban nyilvánulhatott. Utánok Deschanel a hallgatás szép-ségéről beszélt: „Ha a szónak meg is van az ereje, hogy a legnagyobb tette lelkisít, a hallgatás a legmélyebb érzelmeket és gondolatokat szüli.” Mondotta többek között a szónok. Leirhatatlan az a tetszés, melylyel a siketnémák Deschanel kézbeszédét fogadták. Deschanel most is azon fáradozik, hogy a Franciaországban élő 35 ezer siketnémát egy nagy szövetségbe

hozza össze, mely tagjaitsegélyzi és munkával ellátja.

— **Költözödnének a madarak.** A vándor madarak már felkészültek nagy őszi utjokra s hatalmas felhőrajokban elindultak a délvídek felé jobb hazát keresni. A vándor madarak korai utrakelése méltán tölti el aggodalommal a gazda szívet, mert ez a korai télnek, az őszi fagyoknak előjele, mely érés előtt lepergetti a szőlő fürtjeit, újabb csapással sújtva a kifosztott reményű magyar földmivelőt.

— **Szerum a pestis ellen.** Pasteur egyik tanítványa, a Kinában tartózkodó Yersia, szerumot állított fel a pestis ellen. Felfedezése, melynek értéke szinte megbecsülhetetlen, Kantonban történt és az ott székelt francia konzul most értesítette nagy örömmel róla a francia orvosi akadémiát. Yersia már többször kipróbálta az általa feltalált szerumot és legutóbb 27 eset között 25-ször kedvező eredményt ért el a befecskendezésekkel. — Ez bizonyosan közelebb viszi a cholera ellenes szerum feltalálását.

— **Egyházi szerek, zászlók, miseruhák, keresztuti- és oltárképek, csillárok, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére ajánkozik Szűts és társa, a bibornokérséki és Magyarországi herceggprimásának udvari szállítói.** — Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca.

Zarándokutazás Lourdesbe.

A legutóbbi években, úgy tavaly is több száz főre menő társaság zarándokolt Lourdesbe a kegyhelyre. Nagyon olcsóba jön az utazás, ha egy ily nagyobb társaság vállalkozik közös utra, mert jelentékenyen kedvező engedményeket kapnak mindenné, — de másrészt a társas egysíttutazás szórakoztatóbb és mulatságosabb is!

A kik a múlt évi zarándok utnak részesei voltak és látták a vészkö emberek ezrei között a kegyhelyen ezeknek lelki emelkedettségét, enyhületét, elragadó ihlettségüket, akkor, midőn színről-színre látták, hogy egy a kegyhelyen imádkozó francia leányzó — ki régtől fogva világtalan volt, — visszanyerte szemvilágát s örömeiben felsikolt, a sánták és bének elszórják mankóikat és saját erőikből tovább haladnak a nyüzsgő emberáradat között elragadtatással, a világnak minden nyelvén zsongva dicsérték, imádták és magasztalták a kegyhely Patronáját a nagyhatalmú Boldogságos Szűzet — mondom ki e jeleneteket végig nézte és látta, kedves emlékezéssel vágyik vissza a szép utra, a kegyhelyet viszontlátni.

Ezért részint azok, kik már a múltban részt vettek, részint azok, kik a múltban részt nem vehettek, de a jövőben szeretnének részt venni, szóval többen óhajtották egy ily zarándoklatnak a rendezését, egy elsőrendű utazási vállalat közbejárása folytán, mindennemű kedvezményes feltételek elnyerésével sikerült is keresztül vinni, hogy a Zarándok menet, az ország egyik nemes lelkű főpapjának védnöksége mellett, folyó 1896. évi szeptember 26-án indul. Még pedig akként, hogy Budapesten a központban öszetalálkozó zarándoklók részére O méltóság a zarándoklat védnöke isteni tiszteletet tart, előkészítő szent beszéde után a menet megindul a processió a keleti pályadarhoz megy, honnét különvonattal Sz.-Fehérvár, N.-Kanizsa, Pragerhof, Cormons, Udine, Velenze, Verona, Milano, Genova, San Remo, Nizza, Toulon, Marseille, Tarbes érintésével Lourdesbe érkezik. Öt napig fog a menet Lourdesben időzni és október 9-én érkezik vissza.

Az utazás költségei:

A vasuti menet és jövetért, az elszállásolásokért, a megálló helyeken étkezésért kocsi fuvarokért, a hajó vitelbért, szóval teljes el látásért oda és vissza:

I. osztályú ellátásért 240 forint.

II. osztályú ellátásért 180 forint.

III. osztályú ellátásért 105 forint.

Megállás a következő helyeken:

- a) Milánóban 1 nap menet és 1 napon átjövethető
- b) Nizzában 1 " " " 1 " "
- c) Marseille 1 " " " 0 " "
- d) Lourdes 5 " " " 0 " "
- e) Velenze 1 " " " 0 " "

A kik óhajtanak részt venni a fenti zarándok társas utazásban szivekedjenek ebbeli szándékukat 1896. évi augusztus hó 15-éig 50 frtnyi előleg beküldésével, Beszéleányi Beszedits Iván, a nemzetközi utaztatási vállalat képviselője címzve, Budapestre, Calvin-tér 4. sz. l. em. 7. czimezve beküldeni, valamint az uti tervet érdeklő egyéb kérdések dolgában a levelezések végett is mindenkor készségesen áll az érdeklődők rendelkezésére. Tisztelettel A rendezőség.

Irodalom és Művészet.

Irodalmi jelentés. A tanév közeledtével van szerencsém m. t. kartársaim szives figyelmét felhívni „A rom. kath. egyházi szertársak tankönyve” cz. munkám második kiadására. Alkalmos polgári iskolák, középiskolák alsó és elemi iskolák felsőbb osztályai számára, valamint a híveknek házi olvasmányul. Terjedelmű 74 lap, ára kétféle 30 kr. Megrendelések hoztam intézendők. Tisztelettel Vagz, 1896. aug. 12-én. Bucsek István theol. tanár, hitoktató.

Isten nem halt meg. Regény írta: Bodnár Gáspár. Ily czimrel került ki a napokban a sajtóból egy könyv. A regény tárgya azon közeli korból való, melyben a hitetlenség hazánkban is kezdi teremni fanyar gyümölcsét. Valódi katolikus szellem lengi át az egész könyvet, melyből úgy a felnőtték, mint a fiatalabb nemzedék sokat merithat. A mostani materialisztikus irány felé tudó tömeg megismerésére. A csinos kis könyvnek ára fűzve 60 kr., kötve 1 frt. Ajánljuk Bodnár Gáspár szathmári tanár könyvét az olvasó közönség figyelmébe, mert egy olyan könyvet kap kezében, mely a kath. regényirodalom helyes irányját jelölte meg.

„Az Évszak” divat és kézimunka folyóirat augusztus hó 15-iki száma megjelent a tartalommal. „Az Évszak” az egyedüli divatlap mely egyesítve hozza a divatot, a fehérműket, gyermekruhákat és a legzselzerűbb és legszebb kézi munkákat. A szépirodalmi rész, szórakoztató és mulatótató olvasmányokat közül a legelső íróktól, valamint a két hét legérdekesebb és legfontosabb eseményeiről is beszámol. Ajánljuk e kitünő lapot a magyar hölgyközönség figyelmébe. Ára egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Előfizetéseket elfogad: „Az Évszak” kiadóhivatala, Budapest, VI., királyi-utca 110.

Közgazdaság.

* **A jegybank proppozicziója.** A jegybank tanácskozásainak újabb eredményét a következő proppoziczió alakjában terjesztette elő: A bank töröl 15 millió forintot Ausztriának 80 millió adósságából és ezenkívül a lap tőkéjét 15 millió forinttal felemeli. Az erre való szükséglet teledzésére 30 millió forintot a tartalékalapból akarja kivenni. A tiszta nyereségből mindenekelőtt 4 százalékot a részvényesek kapjanak és tiszszázalékos kvóta jusson a tartalék- és penzióalapra. Ami marad, az egyenlő részben osztassék meg egyrészt a bank, másrészt a két állam között. Ha azonban az összes nyereség meghaladja a hat százalékot, akkor a felosztandó maradéknyereség két harmadrésze az államoké és egy harmada a banké legyen. Végül pedig Ausztria 80 millió adósságából rögtön fizessenek vissza 30 milliót. Ezek az új igények a bank 1895. mérlegének alapját számítva a banknak évi 55 milliót juttatnának, míg a régebbi proppozicziók csak 48 milliót; ellenben a két állam részese dése 1-3 millióra szállnak le, az előbbi 2-2 millióról A bank részvényesieinek zsebébe folyó osztalék viszont 31-80 forintról

(53 százalék) 36-64 forintra, (6.10 százalékra) emelkednek. Valóban csinos propozíciók.

* **Gazdasági tudósítás.** Lovasberényben az aratás már be van fejezve. A cséplési munkálatok most folynak. A termés a gabonára nézve igen silánynak mondható, mintán a múlt évben holdankint 17 kévéjével 20-20 kereszt buzát adott, az idén pedig alig 10-12 keresztet, tehát felét a múlt évi termésnek, a minek okát a májusi eső hiányban véljük feltalálni. A gabona nehézségére nézve a tavalyival egyenlő. A kapás vetemények igen jó termést igernek, különösen a kukorica és a kerti vetemények, melyekre a kedvező időjárás jó hatással van. A szőlő igen szépen fejlődik, s ha valami veszedelem nem éri, a tavalyi termést megkétszerezi. Az állatok egészsége elégtő, betegségek ugyan fordulnak elő, de az elhullást és betegedésnek tova terjedését az állatorvosok az előljárással egyetemben tett gyors és erélyes intézkedésekkel megakadályozták.

* **A buzaárak Amerikában.** A legújabb termésheli statisztikai adatok immár minden kétséget kizárólag igazolják, hogy az amerikai termés alatta marad a múlt évnek, buzából legfeljebb 430-440 millió bushelyre számítanak a kereskedők, noha a farmerek váltig azt állítják, hogy buza-termésük még a remélnél is csekélyebb lesz. A kis termés következménye lön, hogy az amerikai piacokon a buzaárak már napok óta javulnak, ámbár a buzaárak még most is alacsonyabbak, mint tavaly ilyenkor voltak, azért minden jel arra enged következtetni, hogy az amerikai buzapiacok az idén még 80, sőt 85 centen is egyezni fogják a buzaárakat. Ez idő szerint az amerikai főbuzapiacokon a buzaárak 60-68 cent között ingadoznak. Az amerikai Egyesült Államokból a buza- és liszt kivitel a csökkenő készletek árnyában maradt; kisebb az export, mint a minő a múlt hetekben volt. Minthogy továbbá a kukorica-termésre nézve sem kiválóak a kilátások, sőt egyik-másik államban kedvezőtlen termés-h zamra számítanak a farmerek, valószínűnek látszik, hogy a kukorica kivitele is meg fog akadni, azaz csökkenni fog.

* **Gabonakivitelünk.** A gabonapiacra néhány nap óta feltűnően nagy élénkség uralkodik. Napról-napra gyarapodnak a kétések, melyeket buzában, különösen pedig árpában külföldi czegek megbízásából eszközölnek. E mellett azt vesszük észre, hogy a legnagyobb üzletet, a központi piacok mellőzésével, nagyrészt a termelők és a külföldi vevők között közvetlenül jönnek létre. Míg a múlt évben a kisebb árpatermés daczára csak nehezen és hanyatló árak mellett lehetett e cikkeken tudni, addig az idén bő termés mellett, a nagy kereslet folytán, magas árak érhetők el. A legújabb áremelkedést azzal hozták kapcsolatba, hogy a folytonos esőzések, ha nem is a hazai, de a németországi árpatermésen még mindig elég kárt okozhatnak.

4-5 % mellett

rendes és rendkívüli jelzalogkölcsönöket kieszközöl, valamint a legbonyolódottabb conversiókat szintén 4-5 % -kal rendezti gyorsan és diszkrét, minden előleg nélkül.

HERCZEG SÁNDOR
BUDAPEST,
Gyár-utca 19. szám.

MED.
Dr. Ritscher Zsigmond

fogorvos

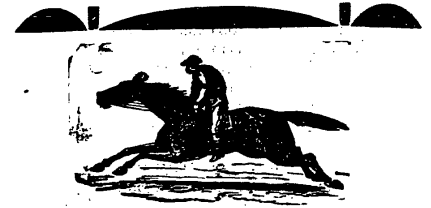
a bécsi egyetemi fogászati klinika volt fogorvosa

Székesfejérvár, sas-utca 7. szám.

Rendel reggeli 8 órától este 6 óráig.

Hirdetések

felvételnek kiadóhivatalunkban jutányos áron.

PERL ARNOLD, Győr szab. kir. város törvényhatósági állatorvosának

JOCKEY FLUIDJA

minden gazdaságban nélkülözhetlen.

Biztosan ható szer a túleröltötett állatok izmainak folytonos jókárba tartására, valamint a kimerülés, fáradtság, izom-csúsz, vállbénóság, időszaki sántaság, a végtagok lobos bántalmái és merevsége eseteiben. — Számos köszönőirat betekintésre áll.

Főraktár: SZENTMIHÁLYI GYULA gyógyszerárában Győrött.

Egy üveg ára 2 korona.

Pártoljuk a kitünő hatású erdélyi ásványvizeket!

Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület ásványvizei.

A „Livia“ forrás-víz HAZAI SELTERS!
2 liter 29 kr., 1 liter 20 kr., 1/2 liter 15 kr.

Egyetlen élvezeti vasas-víz. „Széchenyi“
2 lit. 30 kr., 1 lit. 21 kr., 1/2 lit. 16 kr.

Orvosi vélemények szerint a legkitünőbb ásványvizek.

„Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület“ országos ásványvíz raktára: BUDAPEST, Aradi-utca 58 sz.

Telefonnál csak a szám 25-15 kérendő.

Székesfejérvári főraktár: Imrich Viktor gyógyszerésznél, Reinitz Lipót kereskedőnél.

Kapható mindenütt. — A jövdelem jótékony célra megy.

Használt Isko'ai könyvek megvételnek a lehető legmagasabb áron, vagy azokat újakra cserébe veszem.

Van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki t. közönségnek jól berendezett

KÖNYVKÖTÉSZETEMET

mindennemű

iskolai és imakönyvek, regények folyóiratok

s minden e szakmába vágó munkák elkészítésére ajánlani.

Szép és tartós elkészítés, jutányos ár.

Szamos pártfogást kérve

kiváló tisztelttel

Kauffman F.

könyvkereskedő és könyvkötészete

Székesfejérvár, Kossuth-utca 5. sz.

Elfogad előleg nélkül mindennemű bel- és külföldi folyóiratokra és dívatlapokra úgy helyben mint vidéken, legolcsóbb árakon.

Nyomatott Számmér Imréné, Székesfejérvárott.